

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV ÚSTŘEDNÍ PRACOVIŠTĚ

Váš dopis č. j. / ze dne

Naše č. j.

NPÚ-302/8971/2009

Vyřizuje / linka

PhDr. Pavel Bureš

Spisový znak

820.1

V Praze dne

4. 12. 2009

Vážený

obdrželi jsme Vaši reakci na dopis PhDr. Jiřího Langera, CSc., jenž se kriticky vyjadřuje k některým aspektům odborné činnosti Valašského muzea v přírodě v Rožnově p. R. (dále jen VMP). Jedna z jeho kopií byla adresována také naší organizaci. PhDr. Jiří Langer, CSc., patří mezi naše přední odborníky a znalce lidového stavitelství, zejména dřevěné architektury karpatské oblasti, dlouhá léta ve VMP pracoval a jeho názory je třeba proto vnímat pod tímto úhlem pohledu. Náš komentář k citovanému dopisu jsme již 11. 9. t.r. poskytli ředitelce odboru památkové péče Ministerstva kultury ČR PhDr. Anně Matouškové. Obsahuje základní odpovědi a informace ke kritizovaným jevům ve VMP s vysvětlujícími dodatky.

V této souvislosti je třeba upozornit na nejednoznačnost postavení Národního památkového ústavu (dále jen NPÚ) v metodickém usměrňování odborné instituce, která sebe sama deklaruje jako metodické centrum svého druhu, i v otázkách působení památkového dohledu nad nově budovanými objekty VMP. Expoziční areál muzea byl podle zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, zapsán do státního seznamu nemovitých kulturních památek Jihomoravského kraje dne 10. 1. 1964 a dále pak získal Nařízením vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ze dne 16. 8. 1995 status národní kulturní památky (dále jen NKP). Za NKP byla tedy prohlášena plocha muzea, jakožto území s koncentrovanými specifickými kulturně historickými hodnotami. Konkrétní památková ochrana se vztahuje pouze na skupinu několika objektů prohlášených za kulturní památky ještě před udělením statusu NKP, respektive na stavby prohlášené za kulturní památky již na původním místě v terénu před svým transferem do VMP. V posledních desetiletích realizované stavby jsou v naprosté převaze tzv. vědecké rekonstrukce, které ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, nelze považovat za kulturní památky. Nejde tu v pravém slova smyslu o autentickou architekturu, ale o novostavby - kopie původních staveb, zbudované na území NKP. Z výše uvedených skutečností lze dovodit, že NPÚ není přímým garantem akcí VMP a řeší pouze dílčí otázky v rámci jednotlivých správních řízení, týkajících se zejména původních kulturních památek (viz výše) a jejich prostředí.

Koncepce a další rozvoj muzea jsou primárně programovou náplní Vědecké rady VMP, kde mimo jiné zasedá pověřený pracovník NPÚ a rovněž zástupce Vaší společnosti i Slovenskej národopisnej spoločnosti a také PhDr. Jaroslav Štika, bývalý ředitel VMP a jeden z tvůrců koncepce muzea. Vědecká rada VMP je však dle svých stanov pouze poradním orgánem ředitele muzea a závěry jejích zasedání mají jen doporučující charakter, jenž není pro vedení muzea závazný, ale zpravidla je respektován.

Co se týče Vámi zmiňovaného podezření na částečnou likvidaci rozebraných a ve VMP deponovaných staveb z Těšínského Slezska, byli jsme na tuto skutečnost PhDr. Jiřím Langerem upozorněni a požádáni o spolupráci při zjištění skutečného stavu. V této věci proběhlo několik konzultací s technickým úsekem VMP a bylo nám sděleno, že část z těchto dřevěných konstrukcí je ve špatném technickém stavu, ale přesto je vše uloženo a provizorně zakryto na několika pozemcích areálu VMP, o čemž se zástupce NPÚ na místě přesvědčil. Pokud došlo k neoprávněné likvidaci některých dřevěných prvků, nebyl o tom NPÚ informován a nemá o tom žádný doklad.

Vítáme Vaši iniciativu a nabídku pomoci podílet se na řešení nedostatků, na něž upozornil PhDr. Jiří Langer. Souhlasíme s Vámi v tom, že na vzniklou situaci je třeba odpovídajícím způsobem reagovat, neztotožňujeme se však s Vámi zcela v navržené formě. Ustavení nezávislé komise či kolegia odborníků však považujeme v dané situaci a podmínkách existence paralelní Vědecké rady VMP za neefektivní a přikláníme se spíše k myšlence využití stávajících možností a nástrojů. Jako alternativu navrhuje svolání jednání rozšířené Vědecké rady VMP za účasti jmenovaných statutárních členů, PhDr. Jiřího Langer a dále přizvaných odborníků doporučených Vaší společností, VMP, případně PhDr. Jiřím Langerem, Ministerstvem kultury ČR, naší organizací i ostatními aktéry. Jediným bodem programu by bylo posouzení výhrad a připomínek PhDr. Jiřího Langer, zejména pak následujících okruhů metodických problémů:

- věrohodnost výsledné podoby a provedení nově budovaných staveb
- pečlivá odborně metodická připravenost a relevantnost dostavby Dřevěného městečka (eventuálně jiných částí VMP), včetně vyvolané potřeby potenciálních přesunů existujících staveb v rámci muzea, v souvislosti s efektivním čerpáním státních dotací s výrazným podílem zahraniční pomoci
- způsob uložení a technický stav deponovaných rozebraných dřevěných staveb určených k budoucímu rozšíření současné expozice

Navržená forma projednání by podle našeho názoru mohla napomoci pozitivnímu řešení situace.

Metodické řízení VMP věcně spadá pod odbor muzeí a galerií Ministerstva kultury ČR a rovněž řada výše naznačených sporných otázek má z metodologického hlediska muzejnický charakter. Domníváme se proto, že by se jimi měl zabývat a další kroky iniciovat zmíněný věcně příslušný odbor muzeí a galerií.

S pozdravem

Ing. arch. Nděžda Goryczková
generální ředitelka NPÚ